

Zemkopības ministrija

LEADER UN LAUKU ATTĪSTĪBA KOPĒJĀ LAUKSAIMNIECĪBAS POLITIKĀ PĒC 2020. GADA

**Krimulda
07.12.2018.**

LEADER pieeja

*Liaison **E**ntre **A**ctions de **D**veloppement de l'**E**conomie **R**urale =
saistītas darbības lauku ekonomikas attīstībai*

Zemkopības ministrija

7 LEADER pazīmes un priekšrocības

Elastīgi var reaģēt uz vajadzībām

Vietējās attīstības stratēģija
konkrētai teritorijai

Pieeja "no apakšas uz
augšu" - bottom-up

Tīklošanās

Mobilizē zināšanas, enerģiju un resursus

Vietējā rīcības grupa -
privātā-publiskā partnerība

**LEADER
pieeja**

Integrētas un daudznozaru darbības

Sinēģija un saiknes starp dažādu nozaru un
interesu pārstāvjiem. Horizontāli un vertikāli

Inovācijas

Jauns produkts, pieeja, sociālās inovācijas

Labās prakses
pārņemšana, kopīgu
risinājumu meklēšana
saistītām problēmām

Sadarbība

Kāda ir VRG loma? Šķēršļi?

Zemkopības ministrija

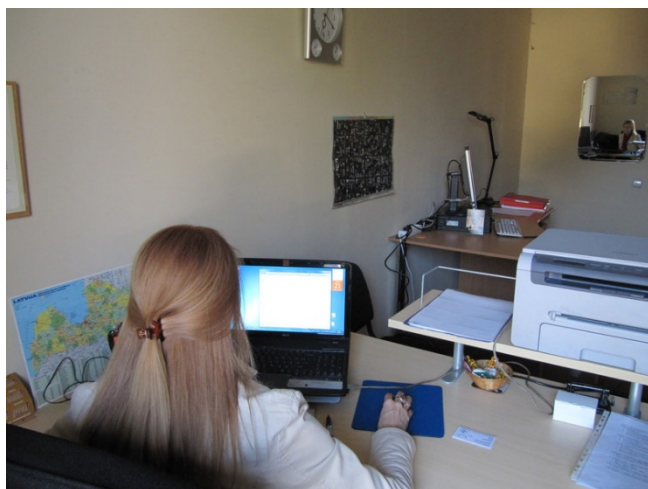
**VRG ir stratēģijas atbalsta
administrētāja**

(konkursu izsludināšana, atbalsta
pretendentu konsultēšana, projektu
vērtēšana un lēmumu pieņemšana)

vai arī

**teritorijas aktivizētājs, sadarbības
un tīklošanās iniciators**

(ideju ģenerēšana, aktivizēšana,
iedrošināšana, kapacitātes celšana,
pieredzes apmaiņa)

VRG stratēģijas ieguldījums teritorijas attīstībā

Zemkopības ministrija

Stratēģija – balstīta uz MK noteikumos atbalstāmajām darbībām – **atbalstām visu, ko atļauj** atbalsta saņemšanas nosacījumi

vai

Stratēģija – balstīta uz **vietējām vajadzībām**, izvēlēts stratēģisks mērķis un rīcības, kas dod **mērķtiecīgu ieguldījumu**, stratēģiski risinājumi (stratēģiskie projekti teritoriāli vai konkrētai jomai)

Ar LEADER atbalstu **nevar** atrisināt visas problēmas un nodrošināt **visas vietējās vajadzības**

Var/vajag izvirzīt **prioritātes** un ierobežot atbalsta veidus, jomas atbilstoši vietējām vajadzībām

Stratēģiskie projekti

Multifondu pieeja ir risinājums?

Pievienotā vērtība SVVA stratēģiju īstenošanai

Zemkopības ministrija

Vietējās ekonomikas stiprināšanas iniciatīvas – jaunu darbavietu radīšana, saimnieciskās darbības neto apgrozījuma palielināšana

*Apstiprinātājos projektos **plānots** radīt 710 jaunas darbavietas*

SIA «BLK SERVISS» projekts
«**Kokkopības** pakalpojumu
uzlabošana Saldus un
Brocēnu novados»

Mājražotājs Inguna Ozola
projekts «**Ražošanas**
uzņēmuma **mājas apstākļos**
“Ozoli” attīstība un
konkurētspējas veicināšana»

Mājražotājs Ieva Spriža projekts
“Uzņēmuma “Dabas gardumi ar
“**odziņu**”” izveide un attīstība”

**Uzdrīkstēties piepildīt
sapņus un darīt to, kas patīk**

**Ģimenes spēks un
tradīcijas**

Radīt inovatīvu produktu

Pievienotā vērtība SVVA stratēģijai

Zemkopības ministrija

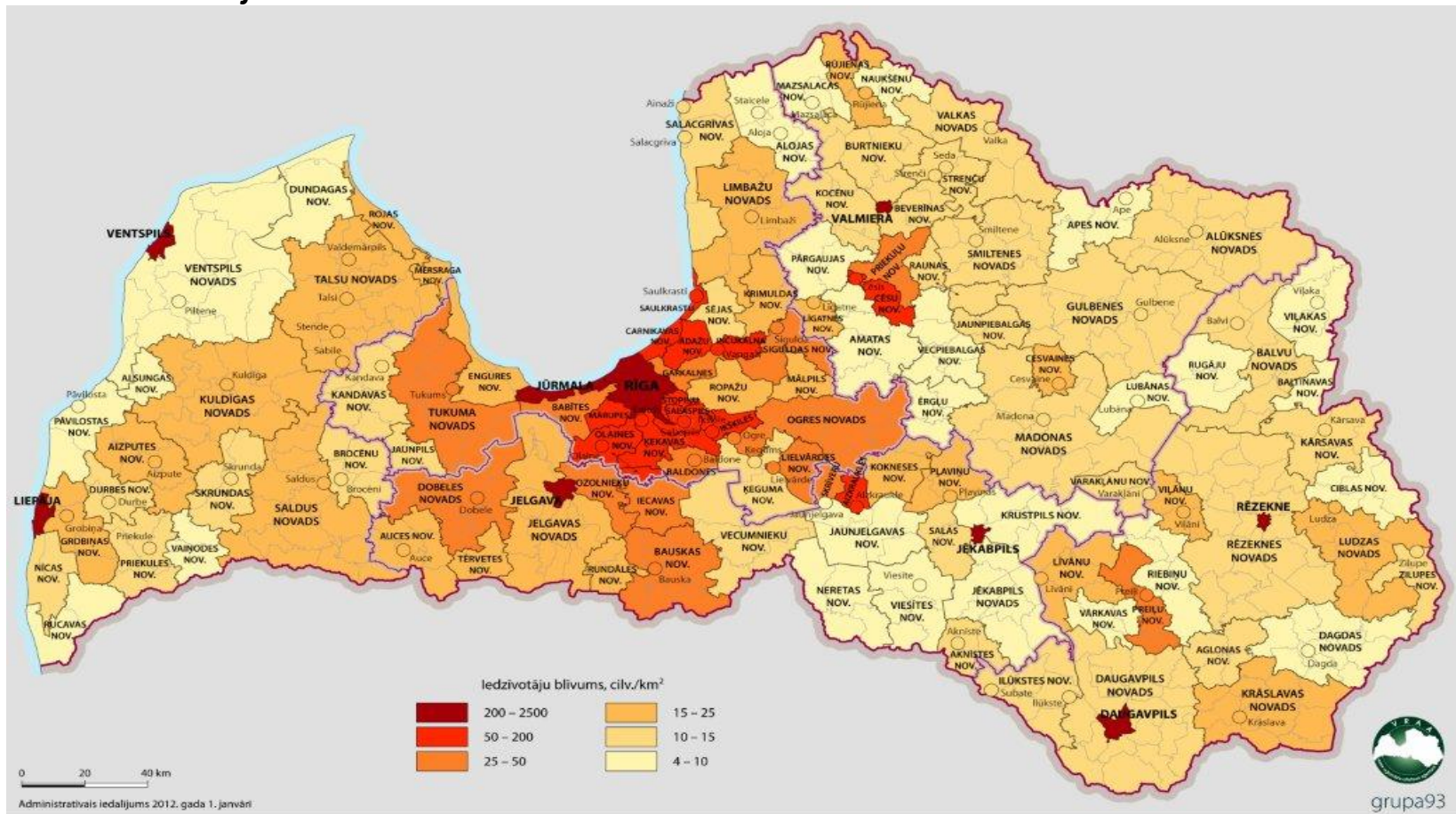
Vietas potenciāla attīstības iniciatīvas – sabiedriskā labuma projekti - ieguldījums dzīves kvalitātes paaugstināšanai un kvalitatīvai brīvā laika pavadīšanai tuvu savai dzīvesvietai.

Lauku teritorija – demogrāfiskā situācija

Lauku teritorijā **2017.gadā**, pēc CSP datiem, dzīvoja 617,6 tūkst. iedzīvotāju jeb **31,6% no visiem iedzīvotājiem**

- Latvijas lauku teritorijā ir vērojama izteikta **apdzīvotības blīvuma samazināšanās** (trešais zemākais rādītājs starp ES valstīm), it īpaši attālinoties no galvaspilsētas un virzienā uz austrumiem, kā arī vairākās vietās Kurzēm
- Latvijas lauku reģionos IKP uz vienu iedzīvotāju ir tikai **14-20% no ES-27 vidējā rādītāja**
- Vislielākais iedzīvotāju blīvums**, neskaitot lielās pilsētas, ir **Rīgas reģiona novados** (Stopiņu, Salaspils, Mārupes un Saulkrastu) un Vidzemes reģiona Cēsu novadā, kur dzīvo vairāk kā 100 iedzīvotāji uz 1 km²)
- iedzīvotāju skaita **lielākais samazinājums 2016. gadā** (salīdzinot ar 2015. g.) bija **Latgales reģionā** - par 6,1 tūkst. iedzīvotājiem (-1,97%)

Kopējās lauksaimniecības politika pēc 2020

ības ministrija

Eiropas Komisijas paziņojums “Pārtikas un lauksaimniecības nākotne” paredz ...

Zemkopības ministrija

- **KLP** ar savu lauku attīstības politiku ir galvenā Savienības lauku lietu kārtotāja
- KLP ir vērsta uz lauku apvidu pārticības vairošanu, un tai jāuzlabo savstarpējā papildināmība ar citām ES rīcībpolitikām (piem. Kohēzijas politika)
- Lauku apvidi cieš no tādām strukturālām problēmām kā pievilcīgu darba iespēju trūkums, prasmju deficīts, vāji attīstīta savienojamība un pamatpakalpojumi un jauniešu darbaspēka aizplūšana
- Lauku apvidos nepieciešama labāka piekļuve publiskajiem pakalpojumiem, veselības aprūpei, arodmācībām, jaunu prasmju izkopšanas programmām
- **LEADER** nozīmīgā loma KLP, kas savu efektivitāti pierādījusi kā vietējo spēju veidotāja un sociālās iekļautības, nabadzības mazināšanas un darbvietu radīšanas veicinātāja vietējās ekonomikas mērogā
- **bioekonomika un aprites ekonomika** — un ekotūrisms lauku apvidiem spēj piedāvāt labas izaugsmes un nodarbinātības iespējas
- nepieciešama **VEDO CIEMI veidošana** visā Savienībā, kas risinās darba iespēju un ar pakalpojumu sasniegšanu saistītos jautājumus

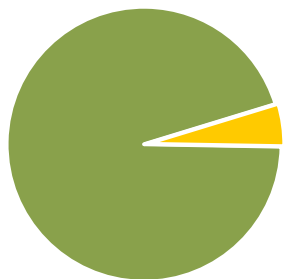

LEADER/SVVA pieeja pēc 2020

Zemkopības ministrija

Saskaņā ar EK sagatavoto Regulu priekšlikumu:

→ **LEADER vismaz 5%** no ELFLA ieguldījuma KLP stratēģiskajā plānā

Dalībvalsts var izvēlēties **multifondu pieeju** - atbalsts SVVA stratēģiju īstenošanai arī no ERAF, ESF+, EJZF

Var noteikt **galveno fondu**, no kura finansēt sagatavošanās darbības, VRG darbību un teritorijas aktivizēšanu

Galvenais fonds nozīmē – vienota SVVA stratēģiju atlase, viena SVVA stratēģiju atlases komiteja, viena administrējošā iestāde

SVVA stratēģiju atlase jāveic 12 mēnešu laikā no attiecīgās programmas apstiprināšanas dienas (multifondu gadījumā – pēdējās attiecīgās programmas)

Nākotnes diskusija...

Zemkopības ministrija

- **Nosacījumu pārskatīšana:**
 - ❖ Minimālais iedzīvotāju skaits VRG darbības teritorijā **10 000?** uz **15 000?**
 - ❖ Ieguldījumiem **uzņēmējdarbībā** noteiktais ierobežojums (šobrīd jānovirza 50% no vietējās rīcības grupas finansējuma)
 - ❖ Atbalstāmo uzņēmumu lielums (šobrīd ar apgrozījumu līdz **EUR 70 000**)
- **SVVA pieejas izmantošana arī citu LAP pasākumu ieviešanai:**
 - ❖ Atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību radīšanā un attīstīšanā
- **Multifondi ?**
- **Prioritāte ? - bioekonomika, aprites ekonomika un ekotūrisms**
- **Sociālā iekļaušana – sociālā uzņēmējdarbība**
- **Lauksaimniecība ?**
- **Viedie ciemi**

Paldies par Jūsu uzmanību!

Zemkopības ministrijas
Lauku attīstības atbalsta departamenta direktore
Liene Jansone